

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sînt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Cu două măsuri.

În Ungaria modernă, în Ungaria cu tendințe de stat național maghiar, în Ungaria liberală, nu numai că se fac cele mai mari volnicii și încălcări de lege, ci și măsura cu care se împart cetățenilor favorurile și pedepsele este de două feluri. Patria maghiară »unora le este mumă, altora ciumă«.

Despre acest adevăr am avut ocaziune a ne convinge în nenumărate rânduri dela 1867 încoace, ear' acum de curând adevărul s'a confirmat prin un nou cas, marcant și elocuent.

S'a întemplat prim-adață, ca un fel de minune, că ministrul de culte a suspendat activitatea societății universitarilor maghiari din Pesta »egytemi kör« pe motivul, că conducătorii ei fac agitații politice.

În curând însă ministrul își trage seama ce a făcut, observă că aci nu e vorba de o reuniune românească, care poate fi șicanată și închisă, ci e în joc o societate a celor guguliți. Urmarea este, că zilele aceste ministrul permite a se redeschide societatea suspendată și dă conducătorilor drept pedeapsă, o simplă dojenire.

Aceasta este o măsură a guvernului, măsura de »mumă«!

Cam în același timp însă și din aceleași motive față de unul din cei mai capabili și desinteresați tineri ai nostri se arată ca fioreasă și răsunătoare »ciumă«. Este cazul bravului tiner de la academia din Oradea-mare, *Lucian Bolcaș*, care pe motiv că a făcut politică, este pedepsit cu *eliminarea* de pe întreg teritoriul Ungariei și și mai mult.

Ei bine, un străin, care n'ar cunoaște stările anormale dela noi, și ar avea cunoștință despre furia despotis-

mului de rasă, ar sta încremenit în fața acelor sentințe contradictorii și greu ar crede, că un asemenea cas în un stat de drept se poate întempla.

Și totuși aceasta așa este! Furia despotismului și exclusivismului de rasă și-a luat de țintă a persecuției cu deosebire pe tinerii nostri dela școalele înalte din patrie, fala și speranța noastră în viitor. Pedeapsa tinerului Bolcaș e barbară, e injustă, dar' nu e unică în Ungaria, când e vorba de tinerimea română. Casuri analoge s'au întemplat cu mai mulți tineri de-ai noștri, deși ele nu s'au sfârșit cu eliminare. Este mărișor numărul acelor tineri universitari români din Cluj, din Pesta și chiar și pe la gimnasia, cari au fost pedepsiți cu relegare, cu perderi de stipendii și chiar cu inducerea în absoluteare, că au făcut agitații constra patriei.

De pretext s'a luat întotdeauna politica, cu toate-că nici în cazul lui Bolcaș, nici în casurile anterioare nu s'a putut nici-odotă constata, că tinerii respectivi au făcut agitații politice, ci da, s'a constatat un lucru, care face onoare tinerimii noastre, că adevărat *ea își iubește limba și neamul* mai presus de toate și pentru apărarea și susținerea lui e gata a jertfi totul. Acesta e păcatul lui Bolcaș, acesta a fost și este păcatul întregii tinerimi române, pentru care ea este huiduită și pedepsită.

Și în trecut s'a petrecut aceeași părtinire nedreaptă față de tinerii universitari maghiari, ca și acum cu cercul universitarilor din Pesta. De câte ori tinerimea maghiară n'a făcut pe strădele Clujului, Peștei, Orăștii-mari etc. manifestații politice! De câte ori nu și-a manifestat »simțul patriotic« prin tîmbălaie și spargeri de ferestri! De câte ori n'a expedit din adunări publice depeșe de felicitare și de aderențe, iscălite cu numele »guvernului« Kossuth la Turin! Și pentru aceste fapte și agi-

tații politice fost-a pedepsit vre-un tiner maghiar? Nici unul! Nici barem cercetare disciplinară nu s'a făcut nici când.

Aceste sunt casuri, cari nu se pot nega și cari ilustrează întreg sistemul de »două măsuri« al guvernelor maghiare.

E adevărat, că acest sistem pretinde jertte multe dela noi, jertte nobile și nevinovate, dar' tocmai prin măsurile nedrepte își prepară el însuși ruina.

Aceasta o constată și oamenii neinteresați și cu vederi mai largi decât cum este cercul de vedere șovinist al stăpînitorilor nostri.

Asfel bună-oară »*Rumänischer Lloyd*« din București apreciînd cazul lui Bolcaș, constată că Maghiarii au comis prin această nouă volnicie trei greșeli: s'au făcut vinovați de o nouă fărădelege; și-au manifestat de nou »nobleța« și au amărit și mai mult pe Români.

Poftiți deci mai departe, înțelepților stăpînitori, cu măsurile voastre duple și injuste!

Roadele ex-lex-ului. Starea în afară de lege a Ungariei, își are deja roadele sale. Comitatul Heves, în o ședință a congregației ținută în săptămîna aceasta, a hotărît cu unanimitate, ca să se înainteze dietei o adresă, prin care să i-se facă cunoscut, că comitatul nu va plăti dare nici va da recruți pentru oștire, și că dacă s'ar disolva dieta, nu va privi de legală nici o alegere.

Francia și Elsația-Lotaringia. »Budapesti Hirlap« aduce știrea, că Francia a făcut Germaniei propunerea, că abdice de reocuparea Elsației-Lotaringiei, dacă Germania îi va da sprigin morală contra Angliei. Dacă Franciei îi va succeda a învinge pe Anglia, atunci Egiptul îl va pune sub protectorat internațional, ear' Francia va deveni mandatarul Europei.

Situația.

Lupta dintre guvernul Bánffy și opoziție nu numai că nu s'a mai potolit barem cât de puțin, dar' din contră se înăsprește pe zi ce merge.

Opoziția este decisă a lupta până la extrem contra lui Bánffy, la cas că acesta nu ar împlini cererile sale, ear' Bánffy nu numai că nu promite a le împlini, ci respinge foarte multe din cereri, fără a sta cel puțin de vorbă asupra lor.

Dintre toate aceste cereri ale opoziției, cea care ne privește și pe noi Români mai deaproape, este reviziunea legii electorale. Și aceasta o cere cu toată stăruința, zicînd că trebuie să fie cu deosebită considerare la scutul libertății și curățeniei alegerilor.

Censul, zice opoziția, trebuie să fie uniform, ear' dreptul electoral să fie lărgit și de aci înainte să nu mai fie confiscat din cauza rezistenței de dare, ci darea prescrisă să fie pretutindenea basa dreptului electoral. Ear' față cu abuzurile electorale, opoziția cere să se stabilească judicatura Curiei și toate afacerile electorale să se reguleze prin lege.

Așadar' se tractează între guvern și opoziție asupra unui lucru, care pentru noi Români trage greu în cumpănă și cere ca să fim cât se poate de atenți la dezvoltarea lui, căci, în primul rînd, până de present noi suntem aceia, cari am fost mai scurți în ce privește dreptul electoral, și ni-se impune deci, ca acum, când poate-că la urma-urmelor totuși va trebui ca să se facă vre-o schimbare oare-care în această direcție, să fim și noi cu toții la locul nostru și să luptăm într'acolo, ca schimbarea ce se va face, să fie deopotrivă pentru toate popoarele ce locuiesc această țeară.

Dar' chiar aci zace bubă, pentru care ministrul-president Bánffy nu voește să se împace cu opoziția. Căci despre vre-o schimbare, fie aceea a ori-cărei stări de până-acum, în urma căreia și naționalitățile să fie îndreptățite cătuși de puțin, el nu vrea să audă, deoarece-ace atunci s'ar periclita ideea de stat național maghiar.

Celelalte cereri ale opoziției sunt demisionarea cabinetului Bánffy, căci până-ce el va sta la putere, în parlament nu se va putea restabili mersul regulat al discuțiilor. Dacă demisionarea va urma, opoziția este gata a continua tratativele cu noul ministru-president, și atunci ea nu va împedeca votarea provi-

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

CÂNTEC

Colonelu 'n front s'arată,
Ținînd spada ridicată
Drept în sus.
Turcii 'n deal au o cetate,
Du-te Șonțule și-o bate.
Voi, flăcăi, grăbiți cu sborul,
Nu lăsați maiorul.

Colonelul dă poruncă;
Șonțu 'n foc acum s'aruncă.
Sare 'n foc.

Iat'un oșter călare
Cum se 'ntoarce 'n fuga mare:
Șonțu-i mort pe sub redută,
Oastea lui pe câmp bătută,
Stă pe loc!

Colonelul se 'ntristează;
'I-a perit oastea vitează.
'I-a perit!
Dar' se 'ncruntă din sprincene:
Ia să vezi, Mărăcinene,
Ce-i prin deal și prin redute
Ia pe cei rămași și du-te
Să vezi ce-i!

Colonelul dă poruncă,
Căpitanu 'n foc s'aruncă,
Sare 'n foc.
Iată-'l pe-oșter călare
Iarăși vine 'n fuga mare:
Căpitanu-'i mort, și-oștirea
'Și-a găsit din nou perirea
Stau pe loc.

Colonelul da 'n călare
Ca mușcat d'un șarpe sare
Și e mut.
N'are oști să mai trimită
Și-'i cu inima sărită,
Vai și-amar de noi Români
Cum ne prăpădesc păgânii.

George Coșbuc.

Un popor model.

Înțelegem poporul din Danemarca.

Danemarca, o țară mică, cu o suprafață de 38.440 de kilometri pătrați și cu o populațiune de 2.185.000 de oameni, este considerată astăzi ca una din țările cele mai civilizate. Țărînia se găsește acolo pe o treaptă de cultură atât de înaltă, încât orice stat european trebuie să privească stările

din Danemarca drept modeluri demne de a fi studiate și imitate.

Țărînia alcătuește în Danemarca două treimi a populațiunii totale.

Deja de 100 de ani, chestiunea agrară a fost rezolvată acolo în mod mulțumitor. Țara întregă fu împărțită poporului muncitor. Celebra pretențiune a radicalului englez Chamberlain, ca fiecărui țeran englez să i-se asigure o posesie de două hectare de pământ și o vacă, s'a realizat deja în Danemarca.

Mână în mână cu bunăstarea materială a înaintat și cultura, mai ales grație așa numitelor universități populare, un fel de universități menite pentru țerani. Toți locuitorii dela țară, bărbați și femei, cercetează aceste universități timp de șase luni. În aceste școli superioare se fac cursuri asupra tuturor științelor, asupra filosofiei, istoriei naționale, a istoriei universale, a literaturii etc. Dar' în același timp, aceste școli sunt astfel organizate, ca elevii lor să poată urma și felurile distracțiilor sportive: gimnastică, înotat, velocipedie, exerciții libere, alergări, trânteli etc. O altă ordine de distracții se compune din exerciții musicale, concerte, conferențe ținute de către elevi, serate de declamațiuni, reprezentații teatrale etc.

Pe fiecare an aceste universități sunt cercetate de peste 12.000 de țerani și țerance și

mai toți acești oameni se întorc pe la casele lor cu un întreg sistem de nouă cunoștințe folositoare din domeniul agriculturii, al economiei politice, al creșterii vitelor, al industriei agricole etc.

Apoi mai aduc cu sine cunoștințe enciclopedice din filosofie, din morala creștină, (căci religiunea ocupă acolo un loc distins), din istorie, literatură etc. În același timp, țeranii s'au pătruns de farmecul distracțiunilor utile, cum sunt cele gimnastice, și de al celor intelectuale, cum sunt muzica, teatrul, arta declamatorie etc.

Și ca acest înalt capital moral, dobândit la aceste cursuri, să nu scază după-ce țeranii s'au refors acasă, există în țară o sumedenie de »Societăți de conferențe populare«. Membrii acestor societăți, mai ales profesori secundari, medici, studenți, fac excursiuni din sat în sat și desvoltă în fața poporului conferențe despre religiune, istorie, științe naturale, agronomie etc. Cu alte cuvinte, aceste societăți, pornite de altmintreli din inițiativă privată și conduse numai de dorul ideal de a instrui poporul, continuă și adăncesc opera universităților țărănești. Aceste conferențe se țin prin sate în așa numitele »Case ale reuniunilor«, clădiri mari și frumoase, făcute de popor pentru conferențe, săli de lectură, teatru, declamațiune etc. Asemenea case există

sorului cu Austria, pe timp de șase luni, în decursul căruia se va putea lega și pactul vamal și comercial cu Austria, dar' numai până la sfîrșitul anului 1903, căci atunci expiră contractele ce le-a legat Ungaria cu străinătatea; ear' la cas că o astfel de învoială a pactului este peste puțină, atunci să se scrie în lege, că pentru Ungaria se face teritor vamal independent, ear' complexul de legi, care de present se află pe masa parlamentului maghiar, se imbie Austriei ca contract, pe care Austria are să-l lege cu Ungaria, până la sfîrșitul anului 1903. Și de atunci încolo, Ungaria va lega contracte separate cu străinătatea, avînd teritor vamal independent.

Cere mai departe revisuirea cât mai grabnică a tuturor legilor cari privesc căile ferate vicinale, cu deosebire privind la incompatibilitate. Să se suprime influențarea neîndreptătită a autorităților publice, asupra alegerilor comunale și comitatense, precum și la alegerile funcționarilor. O regulare prin lege a raporturilor de serviciu pentru toți funcționarii publici. Să se motiveze legea pensiunilor și a normelor de pensionare etc.

Dacă asupra acestora cu Bánffy nu se va putea înțelege, ceea-ce s'a dovedit din destul și până de present, demisiunea lui se ia ca sigură, și în locul lui va veni Széll, care mai mult decât toți stăruie pentru o înțelegere cu opoziția, și care a fost primit și în audiență de Monarchul, făcîndu-i o amănunțită descriere a stării politice din Ungaria.

Pe ce cale are de gând Széll a se împăca cu opoziția, vom vedea, dar' ne temem, că vînzîndu-se și el la putere, va urma tot pe calea antecesorului seu, cu toate făgăduințele ce le face acum opoziției.

Măcelul din Sântana.

Am amintit în nrul trecut, sëlabeleda năpustire a gendarmilor asupra locuitorilor Nemți din Sântana, din cauză că acestia au demonstrat contra primarului, care li-s'a impus cu sila, și fiindcă li-s'a închis »Reuniunea țărăneasca«.

Când e vorba, ca aceste slugi ale guvernului să vină în vre-o comună oare-care, sub cuvînt de ținare a ordinii, atunci e destul, ca locuitorii acelei comunei să fie străini de neamul lor, ca sângele să curgă șiroaie, ba chiar și viețile oamenilor să se stingă fără de nici o milă. Inaintea lor un om străin de neamul lor e un nime, ba chiar un dușman, și deci trebuie să se ducă pe cealaltă lume. La aceea, că în urma cutărui sau cutărui tată de familie, pe care ei îl pușcă fără nici o milă, câți copii s'eraci rēmân pe drumuri, ei nu se gîndesc, deoarece înaintea lor aceea, că au făcut atâtea și atâtea omoruri, este o fală, în urma căreia așteaptă ca să fie încă și răsplătiți, așa apoi nu e nici o mirare, că unde numai li-se dă privilegii, dacă putem zice că li-se dă, străpung și împușcă cu o sete arzătoare.

Așa au făcut și în Sântana, unde au sêvîrșit mai multe omoruri și răniri sângeroase, înecat toți locuitorii comunei s'au îngrozit.

Până acuma, după-cum se scrie »Trib. Pop.« s'au deținut 18 locuitori, dar' există temerea, că după chipul cum se face cercetarea, de către judele de instrucție Nyirő Géza din Arad și căpitanul de gendarmi Zangiegacomó Marcel, poporul earăși se va răscula, deoarece ce se face de așa, ca pe soldăbiru și pe gendarmi să-i scoată nevinovați. Dețineri încă se vor mai face printre locuitori. Martori sunt până de present 50, dela cari atîrnă eliberarea întemnițaților.

Deputații Wittman și Blaskowich, căpeteniile reuniunii, încă s'au dus la fața locului și se interesează foarte mult de soarta locuitorilor comunei.

Chipul cum sunt tractați cei întemnițați, e revoltător, deoarece femeile deținute mai toate au copii, pe cari trebuie să-lăpțeze, una dintre femei, cu numele Eberlein, are doi copii, unul de trei ani și altul de 7 luni, dar' nu i-s'a dat voe să-lăpțeze. Bărbatul, ajuns la desperare, a zis, că va pune copilul la treptele temniței, deoarece ce nu mai poate suferi țipetele. Femeile, cărora li-se permit lăptarea copiilor, o fac aceasta în fața gendarmilor.

Gendarmii, la porunca lui Nyirő au deținut și pe o femeie bătrână, cu totul nevinovată, care a început a se tîngu, la ce gendarmul a pus-o în fiere și a dus-o în temnița comunala. Sêrmana femeie a început apoi a striga: — Omoriți-mă! Impușcați-mă. Nu vreau să mai trăiesc așa cum sunt! Mă prăpădesc de rușine! Aceste bocete ale femeii au fost auzite și de maiorul soldaților, Eugen Kratky, care s'a dus la temnița să vadă ce-i. Atunci femeia i-a zis: — Te rog să mi-se aducă preotul, căci mor, simt că mă sfîrșesc. Vreau să mă spovedesc și să mă cuminec. La ce maiorul s'a indignat și a zis: — Aceasta tot nu merge! Astfel să se tracteze o femeie bătrână. Aceasta-i brutalitate. Și a lăsat să fie dusă în casa plășesului, unde a fost spovedită și cuminecată, ear' a doua zi eliberată. Din acest motiv apoi a ajuns maiorul în conflict cu judele de instrucție.

Medicii au foarte mult de lucru, fiindcă femeile de groază se îmbolnăvesc.

CORESPONDENȚA

Impresii de călătorie.

Domnule Redactor,

În sfințele sêrbători ale Crăciunului, precum și ale Botezului Domnului, mi-s'a dat ocasiunea a face o excursiune așa zicînd, prin mai multe comune din comitatul nostru.

În fiecare comună, pe lângă alte afaceri cari mă priveau special pe mine, m'am interesat și de soarta preoților și a poporului, și totodată m'am interesat și de aceea, că locuitorii respectivei comunei în care mă aflam, cum stau în ceea-ce privește cetirea ziarelor noastre naționale. Și trebuie să constat, că pretutindeni numai lucruri triste am aflat. De întrebam pe preot, că pentru-ce nu stăruie pe

lângă popor ca să aboneze vre-o foaie, cum e de exemplu »Revista Orăștiei«, foaia comitatului nostru, care ne ține în curent cu toate lucrurile ce se petrec în jurul nostru, și ne dă sfaturile de lipsă la ori-ce lucru, îmi răspunde: că doar' destul li-am spus și i-am îndemnat la aceasta, dar' poporul e așa și așa, pe dincoace și pe dincoala, nu'mi dă ascultare. Și am dat crezîmînt cuvintelor preotului. Dar m'am înșelat, căci întrebînd poporul pentru-ce nu dă ascultare preotului, care numai binele i-l voește, mi-a răspuns: he, he, dle, nu așa stă lucrul, popa nostru nici-cînd nu ni-a vorbit despre așa ceva, ci chiar din contră, dacă îl întrebam ceva, cum a fost și cu alegerile pentru congregație, atunci ne răspunde: faceți ce știți voi, căci eu am alte necazuri, și dascălii pe de altă parte, tot așa. Apoi bieții de noi ce să facem, cui să ne adresăm altuia, dacă cei chemați a ne da sfaturile de lipsă, se trag la o parte, mai ales de cînd cu salarisarea preoților din partea statului.

Și așa am pățit-o în fiecare comună, chiar și în comune de acelea, unde până de present îl știam pe preot ca adevărat păstor al poporului.

Cu un cuvînt suntem aproape de împlinirea cuvintelor: Bate-voiu păstorul și se va risipi turma.

Și e trist, zic, foarte trist, cînd noi Românii, tocmai atunci, cînd ar trebui să fim mai trezi și mai activi pe terenul național, ne aflăm într'o stare cu totul desolată, vrednică de condamnat de ori-ce Român de bine, în inima căruia mai licărește o rază cât de mică de simț național

Și aceasta cu atât mai virtos, că tot răul se trage dela accia, cari chemați sunt a-l sana dacă vîd că se încuibază undeva. Dar' durere, au trecut acele zile, în care preotul înainte de toate avea în vedere binele poporului seu, acum mai mult umblă după îmbuibarea proprie.

Onoare excepțiilor!

Doresc, ca aceste stări slabe, de plîns, de prin comunele noastre, să înceteze cât mai curînd, căci poporul, după-cum m'am convins în călătoriile ce le-am făcut printre dînsul, este gata a face ori-ce i-ai zice că e spre binele seu.

Nu mai puțină bunăvoință din partea preoților și a învîțătorilor și toate se pot îndrepta.

Cu acestea încheiu, sperînd, că cu altă ocasiune voi putea aduce la cunoștința onor. public, lucruri mai îmbucurătoare despre noi și poporul nostru.

Dee D-zeu, ca așa să fie.

Călătorul.

Din diecesa gr.-cat. română a Lugojului.

Adunarea generală a învîțătorilor din Bănat.

— Raport special —
(Urmare și fine.)

Prînz la Ilustritatea Sa Archievel.

Încă înainte de a se depărta membrii Reuniunii din sala adunării, au fost încunoștințați, că din partea Ilustrității Sale preabunului Patron sunt doriți a prînză la masa episcopescă. Pêtrunși de cele mai călduroase simțăminte de alipire fiască s'au prezentat apoi membrii Reuniunii în sala de primire a reședinței episcopesci, unde recomandîndu-se fiecare Ilustrității Sale și fiecăruia cu grațiositate întinzîndu-i sânta dreaptă, Ilustritatea Sa în mod foarte afabil s'a întrefînit cu cei prezenți câteva minute, după care au fost conduși la bogata masă a Ilustrității Sale, la care nu a lipsit vioiciunea și bunul umor. S'au rostit și 4 toasturi. Ilustrisimul Domn Episcop pentru școala română și pentru frații și fiii săi învîțători. Rev. Domn președinte pentru Preasfințitul Domn Episcop și Patron al Reuniunii; notarul I. al Reuniunii Iuliu Birou pentru Rev. domn președinte, ear' dl George Popovici pentru Reuniunea învîțătorilor și pentru buna armonie dintre preoți și învîțători, prea nimerit intonînd că »Eată acum ce e bun sau ce e frumos, fără numai a locu frații împreună«.

Sedința II.

1. Critica lecțiunii numărului 5 a fost de tot interesantă și instructivă, luînd parte la discușiune mai bine de 1/2 dintre membrii adunării, după care prelegătorul făcîndu-și critica îndatinată, presidiul reasumează în 5 puncte principiile de controversă, provocînd adunarea generată a decide asupra acelor.

In fine adunarea generală declară lecțiunea de reușită.
2. Beniamin Densușan, notarul II. și inv. în Lugoj își cetește operatul lucrat cu multă cunoștință de cauză intitulat »Scrierea modernă«, în firul căruia arată că la scrierea usitată până aci, plecată spre dreapta ori spre stînga, corpul elevului a fost silît a lua o poziție forțată prea vătămătoare organelor corpului, ceea-ce a îndemnat pe higienicii francezi a introduce scrierea verticală, la care corpurile au o poziție normală. Conform acestei nouă scrieri apoi trebuie reformate și întocmite și băncile școlare. In desemn arată băncile școlare mai usitate, cari toate sunt defectuoase, causînd miopie, strîmbare de șira spinării etc. Tot în desemn arată apoi și modelul unei bănci școlare moderne, precum și mai multe modele de scriere verticală. Propune, ca să se introducă și la noi scrierea modernă.

3. Asupra acestei teme de asemenea urmează discușiunea prevăzută în program, după care adunarea generală decide, ca mai înainte să se facă probă cu scrierea verticală la vre-o școală de-ale noastre și numai după aceea să se facă pașii de lipsă pentru introducerea aceleia în toate școlile dieceșei. Cu acestea presidiul închide ședința la orele 7 1/2 seara.

Sedința III. Luni în 14 Noemvrie la 9 ore a. m.

1. Raportul comisiei pentru bibliotecar și cassar, la a căreia propuneri adunarea generală decide:
a) Ca stipendiul de 25 fl. să se conferească fiului lui Ioan Vaidean (care e în a 6-a elementar.)
b) Să se șteargă unele taxe și pedepse neîncasabile.
c) Să dă absolutoriu cassarului și bibliotecarului.
d) Să primește budgetul proiectat pe an. 1899.

e) Cu bucurie să ia la cunoștință, că Sp. D. Coriolan Bredicean a donat pe seama bibliotecii 2 tomuri din Istoria Românilor de Xenopol, eară M. O. D. Protopop Georgiu Popovici a dăruit 12 fascicole din »Convorbiri literare«.

2. S'au mai înscris de membri fondatori solvind taxa de 10 fl. Ilustrisimul domn Canonic Preposit Stefan Moldovan, Reverendisimii domni Canonici Petru Pop și Beniamin Densușan, Spectabili domni Dr. Jacob Maior, medic și Dr. Isidor Pop, avocat, On. domn Ioan Tîncu, capelan, domni Constantin Iucu, Pavel Păunescu, Basiliu Opra, Dimitrie Dobrin, Sandu Pêrvu, N. Petrovan, Iosif Bader, Aurel Manciu, notar și doamna Iulia Habor din Lugoj. On. domni Octavian Madincea, preot în Iladia și Corneliu Lengyel, preot în Jitiu, ear' ca membru ajutător dl Francisc Iacobescu din Lugoj.

3. Prelegere practică din geografie »Apele Ungariei« de Iuliu Birou, inv. diriginte în Ticvanii-mare și notar I. al Reuniunii. Lecțiunea a fost predată după metoda »treptelor

în mai toate comunele rurale. Intre membrii societăților de conferențieri, sunt mulți cari și-au făcut și își fac din luminarea poporului unica lor misiune în viață.

În deosebi studenții universitari fac minuni pe acest tărîm al deșteptării naționale a poporului. Ei nu umblă după dueluri, nu-și petrec tinerii lor ani în trîndăvie și petreceri brutale, nu-și cheltuesc talentele și vigoarea lor în utopii, ca în multe alte țări, ci se însușeșc și muncesc cu toată rîvna pentru luminarea maselor poporului. Ei dau țeranilor lecțiuni de aritmetică, geografie, caligrafie, limbi străine, etc. Cu acest chip, s'a stabilit între studenți și țărani un fel de comunitate de gîndire, care îi face a se considera ca buni prieteni. Ei se invită reciproc la sêrbările lor și adese-ori șed la aceiași tribună, perondîndu-se savanți, țărani și studenți.

Firește, că în toată această măreață propagandă culturală este un sistem, căci nu e vorba a se da poporului ori-ce fel de cunoștințe alandala, teorii ateiste, pesimiste, cosmopolite, etc. Aceasta ar da un rezultat anarhic, nihilist. Din contră, toate școlile și societățile tind a întări în popor în veci senina morală a lui Christos, a'i lărgi temelie ideală, convîngîndu-l despre măreția universului și despre necesitatea metafisică a sufletului omenesc de a crede în puterea creatoare a lui Dumnezeu. Ele îi idealisează viața liniștită dela țară, îl îndeamnă a-și cultiva ra-

țional moșia și a se pătrunde de datorile sale patriotice.

Astfel țeranii danezi muncesc cu dragă inimă pentru binele lor propriu. Ei au secut enorme întinderi de pămînt, pe cari marea le făcuse bălți, și le-au transformat în ogoare. Printr'un excelent sistem de drenaj, ei au reușit să apropie epoca secerîșului cu o lună întregă. Producțiunea grînelor s'a urcat în cei din urmă 30 de ani cu 6 milioane de tone (o tonă are 1000 chilograme), ear' cea de sfeclă cu 20 de milioane de tone.

În privința industriei laptelui, Danemarca este cea dintîiu țară din lume, grație reuniunilor, al căror scop este creșterea vitelor. Aceste reuniuni conduc și priveghiază prăsila și starea sanitară a vitelor, deoarece ce în țară lipsesc condițiunile pentru dezvoltarea industriei superioare. Danezii pornînd din o sănătoasă reflecțiune, și-au concentrat toate silințele lor în dezvoltarea agriculturii și a industriilor ce țîn de ea. Azi, exportul lor de unt se compune din 4 1/4 milioane de chilograme; el merge mai ales în Anglita, de unde a alungat untul franțuzesc. Untul se produce în mod colectiv. Locuitorii unui stat înființează pe cheltuială comună, o fabrică de unt, fabrică cu aburi cu mașini centrifuge și rîcitori de ghiață. Toți țeranii își duc laptele la aceste fabrici. La încheierea socotelilor, ei primesc partea ce li-se cuvine după cantitatea de lapte ce au furnisat-o. In cele 1000 de comune câte există în Danemarca, azi se găsesc deja 900 de asemenea asociațiuni de

lăptărie. Pe lângă acestea mai există 480 de lăptării particulare.

Același succes pe care l'a avut țara cu producțiunea și exportul untului, ea îl are și cu exportul de slănină.

Până mai anii trecuți Danemarca transporta porcii săi în Germania. Aceasta însă opri de odată acest import. Atunci Danezii formau abatorii cooperative și de atunci înceoace ei tae porcii și expoaartă carnea și slăcina în Anglita. Azi acest export se urcă deja la 40.000 de tone. Tot așa există în Danemarca o mulțime de berării cooperative, mori și fabrici de zăhar pe aceeași basă. Pe lângă aceasta, fiecare sat posedă o societate de consum, și în fine, țeranii își au băncile lor proprii în cari își depun economiile lor sub administrația bărbaiților lor de încredere.

Satele lor sunt tot atâtea frumșei. Casele sunt mari, înalte și spațioase. Mobilierul e masiv și practic. In curte hambare, grajduri, cocine, totul clădit sistematic și pretutindeni o ordine exemplară și o curățenie scrupuloasă. În fiecare sat, biserica și școala sunt clădiri masive și frumoase. Poporul, fără a fi bigot, este adînc religios, umblă cu plăcere la biserică, de unde, după o predică înțeleaptă, se reîntoarce cu sufletul înălțat la căminul său.

Eată o țară și un popor, pe cari ar trebui să-i studiem de aproape și să ne inspirăm de frumoasele lor exemple.

formale cu următorul plan: I. Repetire. II. Desemn și intuițiune pe tablă. III. La mapă. IV. Concluziunea sintetică (Reasumarea) V. Pensul de lecție. VI. Ocupațiune de silențiu (desemnarea în caiete). VII. Revisiunea ocupațiilor celorlalte clase. Dl Iuliu Birou fiind un bun desemnator și un bun metodist a tractat obiectul ales cu toată precisiunea, astfel cât și critica urmată după aceea din partea domnilor Corneliu Lengyel, Avram Neda și Ioan Bogdan a avut numai puține de observat, după care presiul îi mulțamește pentru diligența desvolțată, eară adunarea generală declară lecțiunea de reușită.

4. Dl George Căiman înv. al II-lea în Tivaniu-mare a avut fericita idee de a ceti și explica »Legea de pensiuene învățătorească«, care fiind de mare momentuositate pentru învățătorii a fost ascultată cu atențiune, ear' din partea Veneratului presiului s'a dat la fiecare punct cele mai amănunțite explicări și îndrumări pe basa Instrucțiunilor ministeriale mai nouă. Mare senzație a produs aserțiunea domnului Căiman, că un învățător în decurs de 40 ani trebuie să plătească la fondul de pensiuene directe și indirecte suma de aproape 2000 fl. v. a., ceea-ce prin cifre neresturnabile a și documentat. Această ședință, în decursul căreia Ilustrisimul domn Episcop și Patron din nou a binevoit a onora adunarea generală cu înalta-i prezență, s'a închis la orele 1 $\frac{1}{2}$ d. a.

Prânz comun.

După convoirea statorită de mai nainte toți membrii Reuniunii, precum și alți domni inteligenți din Lugoj împreună cu Rev. Domn Președinte au participat la un prânz comun în hotelul »La Poștă« unde animația și vioiciunea îndatinată a cuprins pe toți, delectați fiind de dulcile melodii ale doinelor populare din Bănat.

Ședința a IV. d. a. 3 $\frac{1}{2}$ ore.

1. La propunerea comisiunei pentru raportul general al comitetului adunarea generală exprimă mulțămintă comitetului central pentru activitatea desvolțată în anul trecut și cu recunoștiință îi dă absolutoriu, de asemenea se primesc și se aduc la valoarea de concludus toate propunerile comitetului, între care pe lângă cele amintite deja mai momentuase sunt:

a) Adunarea generală prin sculare își exersă în viața pentru moartea reginei Elisabetei.

b) Începând din 1 $\frac{1}{2}$ ore din salariul Convictului diecesan.

c) Să se creeze un stipendiu de 20 fl. pentru fiii învățătorilor.

d) Să se redacteze o cronică numită »Carte de aur« pentru evenimentele mai notabile din viața Reuniunii.

2. Dl Avram Neda înv. în Reșița română își ceteste instructivul operat intitulat »Technica învățării«, arătând în nucleu cele-ce sunt de urmat cu privire la asigurarea progresului în instrucțiune. Fiind ascultat cu atențiune adunarea generală îi mulțamește pentru zelul dovedit.

3. Adunarea generală viitoare se va ținea în Comloșul-bănățean (Bănat-Komlos).

4. Dl Benjamin Densușan, membru în comitet și notar II. din Considerațiuni sanitare abzice din comitet și din oficiul de notar II., ceea-ce adunarea generală cu regret luând la cunoștiință, în locul densusului provisorial-minte alege pe dl Ioan Văidean senior, inv. în Costeiu-mare.

5. Cu verificarea protocolului se concred domni Ioan Văidean, Mihai Jivanca și Benjamin Densușan.

După aceste presiul în cuvântarea de închidere mulțumind membrilor pentru numărul prezentare și valoarea participare la agendele adunării generale, care a fost una dintre cele mai bine cercetate și mai bine succese, ceea-ce e a să mulțămă în mare parte ostenelelor și spriginului dat din partea M. O. D. Georgiu Popovici, protopopol Lugojului, aducând aminte membrilor de viul interes și cu adevărat părinteasca îngrijire a Ilustrisimului domn Episcop diecesan față de învățătorii și Reuniunea acelora, între cele mai vii urale de »să trăiească!! la adresa Ilustrității Sale, declară adunarea generală de închisă la orele 6 d. a.

Ștefan Țarina,
învățător.

Producțiunea teatrală din Orăștie.

Sămbăta trecută, seara, s'a dat în Orăștie producțiunea teatrală a țăranilor plugari, sub conducerea dlui înv. Constantin Baicu, al cărei program l-am publicat în nrul nostru trecut.

Producțiunea a reușit binișor și a fost cercetată de inteligența din loc și jur, dar' mai ales de popor.

S'a început cu admirabila poezie: »La oglindă« de George Coșbuc, declamată de Măriuța Gelmărean, fiică de țăran, care, dacă nu i-ar fi lipsit gesturile, am putea zice că a declamat destul de bine.

Piesa a doua a fost »Cărlanii«. Cine nu o cunoaște? Este o farsă de Const. Negruzzi, în care se arată credința femeii dela țeară, întocmai așa cum a fost și este: sinceră și virtuoaasă! Această virtute e înăscută în femeea română, prin care ea a mântuit de perire poporul român.

Diletanții, luând în considerare, că toți au fost țărani, cari foarte puțină idee au despre ceea-ce va să zică teatru, nu-i putem critica.

A treia piesă a fost: »Mama Angelușă«, canțonetă comică de V. Alexandri, predată de dl Constantin Baicu, care, putem zice, că și-a interpretat rola spre mulțumirea tuturor, pentru ce publicul l-a și răsplătit prin dese aplause.

După producțiune a urmat joc, care a durat până în zori de zi.

Sincerul.

Petrecerea din Șibot.

În comuna românească Șibot, s'a obișnuit de vre-o câțiva ani încoace a se da aproape în fiecare an câte o petrecere de cătră corpul învățătorec, venitul cărora este destinat în folosul școlai.

Frumos obicei într'adevăr și vrednic de laudă pentru o comună.

Petrecerea din anul acesta a adus și ea destule merite poporului din Șibot, care însă totuși n'a știut să le prețuească cătuși de puțin, neluând parte la concert în număr corăspunzător. Harnicii învățători: Ioan Samoilescu, teolog abs. și Avram Budoiu, ajutoași fiind de dl preot gr.-or. Simeon Săcărea, totuși înălăturând prin stăruință încordată toate pedecile ce i-le puneau unele persoane contrare, au ajuns la rezultatul acela, că au fost onorați de multă inteligență și popor din jur.

Adunându-se toți oaspeții în sala de petrecere, a urmat puțină tăcere, și cortina s'a ridicat, înfățișându-ne un tablou pitoresc de feciori în costum național, în mijlocul lor cu neobositul dirigent dl Avram Budoiu, la ce publicul a isbucnit în strigăte de să trăească! După aceasta au urmat cântările. Cu privire la aceste cântări, s'a văzut multă trudă la studiarea acestora, dar' a lipsit talentul de a conduce un cor. Intre cântări a urmat anecdota populară: »Țiganul împărat«, declamată de dl dirigent al corului. La această declamare fac observarea, că dl Budoiu n'a studiat, cătuși de puțin poezia, afară de aceea nu s'a încumetat să iee naturelul țiganului la imitare. Însă aceste observări, se nu cugete dl Budoiu, că le-am făcut din rătăutate, ci tocmai din bunăvoință, să-l încuragez pe viitor.

După o pauză scurtă, cortina earăși se ridică pentru piesa teatrală: »Sărăcie lucie«, arătându-se un alt tablou și mai minunat ca cel dintăiu, cu ființe dragălașe.

Piesa a fost destul de bine reușită. Cu deosebire d-șoara Lucreția Moisdă și-a jucat rolu cu un deosebit succes și cu rar simțământ. Tinărul Simeon Săcărea, cu vocea sa admirabilă de bariton, a încântat publicul până la extrem. Bine și-au jucat rolurile și Ioan Samoilesc, ca cărauș, dându-ne o fidelă persoană de cărauș bătrân, asemenea dl Teofil Crișan, tinărul Iosif Zaharie și dl Avram Budoiu.

După teatru, a urmat dansul.

În pauză au cântat feciorii din cor diferite doine populare împreună cu dl Avram Budoiu. Abia încetaseră cu cântările acestea și tineretul ear' începură Sărba, Ardeleana, Hățegana și alte jocuri, cari durară aproape neîntrerupt până în ziua, ba unii dintre cei mai bravi au continuat mai departe petrecerea pe la casele ospitale ale frunțașilor din Șibot.

Nisa.

Prea stimații domni abonemenți ai foii noastre sunt rugați a grăbi cu trimiteerea abonamentului, pentru-ca să nu fim siliți a le sista foaia.

NOTĂȚI

Sfințirea apei în biserica garnisoanei din Viena.

»Fremdenblatt« din Viena, ocupându-se în nrul seu dela 19 Ian. n. a. c., cu sărbarea Bobotezei în Viena, scrie mai pe larg despre decurgerea ei. Extragem și noi din ea următoarele: La această sărbare au participat peste 2000 de ostași gr.-or., de naționalitate sərbă și română, dela reg. de inf. nr. 23, 61 și 64, și dela reg. de inf. nr. 1 și 4 bosniaco-herțegovinene. Această sărbare a avut în anul acesta pentru prima-dată un caracter mai militar. O companie de sub comanda căpitanului Michael Csudic, a dat salvele obișnuite la această sărbare, luând parte în adevărată paradă, cu steagul și musica regimentului de inf. nr. 1. A fost de față colonelul Eduard Zeravica, comandantul reg. de inf. nr. 4 bosniaco-herțegovinean, mai mulți generali și oficeri majori, precum și elevii școlai de cadeți a infanteriei și artileriei. Serviciul divin a fost celebrat din partea dlui capelan militar Pavel Boldea, care la urmă a ținut feciorilor o frumoasă vorbire, despre însemnătatea zilei, îndeminând-i la ținerea credinței lor și la apărarea Tronului și a patriei, ceea-ce feciorii au ascultat cu mare atențiune. După aceasta, un cor compus din feciori români de-ai reg. nr. 61 au cântat imnul poporal, în românește, ear' feciorii sərbă ai reg. nr. 4 în sərbeste, ceea-ce a plăcut foarte mult Vienezilor, cari au și grăbit a felicita pe dl Boldea, care a instruit pe feciori.

Membrii români ai reuniunii pompierilor din Orăștie arangiază Sămbăta în 28 Ian. n. a. c., un bal în hotelul la »Coroana-ungară«.

S'a rugat de iertare. Am spus în nrul 1 al foii noastre din a. c., că un student dela gimnasiul din loc, fiind de față, cu mai mulți colegi ai sei, la reprezentațiunea teatrală din 8 Ian. a. c., dată din partea unei trupe maghiare, s'a adresat cătră dl Corvin sen. din loc, care încă a luat parte la acea reprezentație cu un amic al seu și conversau românește, cu cuvintele: »Itt nem szabad oláhu! beszélni!« la ce-ce dl Corvin încă i-a răspuns după-cum a meritat. Chestia aceasta însă nu s'a sfârșit numai cu atâta, căci a ajuns și la urechile directorului gimnasiului, dl Simon Ferencz, care a admoniat pe student și i-a impus, ca în față a doi martori, tot colegi de-ai sei, să meargă la dl Corvin și să se roage de iertare. Stensky József, căci așa îl chiamă, s'a și dus de s'a rugat, dar' dl Corvin n'a voit nici să-l asculte. Nu știm însă dacă respectivul student primit-a vre-o pedeapsă din partea directorului, căci la tot cazul o merită.

† Emilian Popovici, inginer-șef de secție al căilor ferate române din București, a încetat din viață Vineri în 20 Ianuarie, în etate de 39 ani. Fieci-i țărna ușoară și memoria neuitată!

Bal mascot în Orăștie va avea loc în 14 Februarie n. în sala hotelului »Transsylvania«. Balul promite a fi, ca de regulă, bine cercetat.

Darea în comitatul Hunedoarei. În decursul anului trecut darea plătită pe teritorul comitatului nostru a fost: dare directă 866.263 fl. 87 cr., după cei neapți de miliție 19.169 fl. 73 $\frac{1}{2}$ cr., dare de drept, competiță de timbru și ecivalent 102.053 fl. 13 cr., dare de consum și pentru beuturi spirtuase 656.720 fl. 63 $\frac{1}{2}$ cr., după tutun 705.720 fl. 40 cr., după venitul de sare 144.871 fl. 85 cr. Asemănându-se această dare cu cea din 1897 rejese, că cea din 1898 a fost mai mare, în darea directă cu 33.700 fl. 72 $\frac{1}{2}$ cr., cea pentru miliție cu 283 fl. 62 cr., cea de drept, competiță de timbru și ecivalent 2125 fl. 35 $\frac{1}{2}$ cr., cea de consum și pentru beuturile spirtuase cu 24.480 fl. 94 $\frac{1}{2}$ cr., după tutun cu 75.130 fl. 47 $\frac{1}{2}$ cr., ear' după sare cu 271 fl. 66 cr.

Dl Aurel Bersan din Hațeg, a făcut examenul de judecător în 23 Ianuarie a. c. la Curia din Budapesta cu un rezultat strălucit. Ii dorim succes noului judecător!

Mulțumită. Dl Mihai Rubinovici, preot gr.-or. în Bruznic, aduce prin aceasta mulțumită redacțiunilor »Tribuna«, »Tribuna Popului«, »Gazeta Transilvaniei«, »Revista Orăștiei«, »Foaia Popului« și »Vulturul« pentru-că au binevoit a-i trimite gratuit foile lor, pe timpul de 6 luni și 10 zile cât a stat în temnița din Seghedin, și și după-ce a ieșit, până la finea anului trecut.

Moarte. Ioan Stăneasă, înv. gr.-or. în Berriu, a răposat Duminecă în 10/22 Ian. a. c. Imormentarea s'a făcut Marți în 12/24 a. c.

Hoji nu glumă! Despre multe și deosebite hoji se mai aude în lumea aceasta, dar' ca despre una ce s'a întemplat chiar în Budapesta, ba să-ți mai audă urechile. Eată despre ce e vorba: Un proprietar al unei case mari zidită din cărămidă, cu numele Wilhelm Strauss, dintr'o stradă umblată, s'a mutat din casa sa în altă stradă, crezând că o va da în chirie. Neaflându-se însă chiriesi, a încuiat-o și nu s'a mai dus pe-acolo timp de mai multe luni. S'a întemplat însă, că primăria orașului s'a apucat să reguleze strada în care se afla și casa lui Strauss, și era de lipsă, ca casa să se rescumpere. Strauss a și fost numai decăt înștiințat despre aceasta și întreat cât pretinde ca despăgubire pentru casa, la ce el a și dat răspunsul. Dar' când colo ia casă dacă ai de unde. Inginerul căutând în hartă, n'a dat nicăiri de casa lui Strauss. A avisat despre aceasta pe proprietar și împreună cu o comisiune s'au dus să caute casa, dar' care nu le fu mirarea, când au găsit curtea fără casă, încât nici barem o cărămidă nu a mai rămas. Nu și-au putut da cu socoteala cum vine aceasta, căci doar' casa astă-vară era acolo. Dar' întrebând încoace și încolo, au aflat dela vecini, că prin Septemvrie niște zidari au rupt casa, ear' cărămidă au dus-o cu carăle, într'o săptămână, ear' ei, vecinii, au crezut, că doar' proprietarul le-a poruncit, nici prin minte nu li-a trecut că sunt hoji. Și astfel bietul Strauss a rămas de pagubă, căci nu i-sa răscumpărat decât locul. Oare ce n'or mai fura?

Necrolog. Natanail Oprea, preot gr.-or., după scurte suferințe, astăzi la 6 ore dimineața, în al 80-lea an al vieții și al 50-lea al preoției, și-a dat nobilul suflet în mânilor Creatorului. Rămășițele pămăntești ale scumpului decedat s'au transportat Joi în 14/26 Ianuarie a. c. în cimiterul gr.-or. din loc spre repaus etern. Cu inimă frântă de durere aduce această dureroasă știre la cunoștiința tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților. *Falnică familie.* Crăciunelul-de-sus, la 12/24 Ian. 1899. Fie-i țărna ușoară!

Din dramele amorului. În hotelul »Russie« din Cernăuți, s'au găsit zilele acestea două cadavre a doi tineri îndrăgostiți, cari și-au curmat firul vieții prin două tocuri de revolver. Tinărul se numia Nicolau Tomorug, aspirant de oficer la reg. 20, ear' fata se chiama Camilla Ehrenkranz și era din Viena de naștere. La dinții s'a găsit și o scrisoare, în care se spune, că s'au sinucis de bunăvoință, fiindcă fata pătimea de un morb incurabil.

AMICIȚIE — DISTRAȚIE

LUI PETRIȘOR

Noroc, noroc și ear noroc
Dar' la ce frate mai vrei foc?
Căci inima-mi dormitează
Ear' tu strigi să fie trează.

Multe doruri am avut
În viața-mi ce-au trecut
Dar' pe toate le-am uitat
Și sum teafăr... neînălțat.

Și-ăpoi bato focu treabă
Tot umblu, mai mult de geabă
Și nu știu pe care oare
Să mi-o iau de fătoare.

Dar' se poate ca deodată
Se-mi dea de cap vre-o fată
Pân-atuncea Petrișor
Nu fac numit, chiar să mor!

Când însă vei auzi
Că spre bine s'a sfeclî
Tu să te ngrijești îndată
De ghete bin' ferecate.

Și atuncea Petrișor
Șe-ți stîmperi tu al tîu dor
De dansat, și vom cânta:
»Însura-măși însura.«

Nicu.

Lui Stîlp. Tu carele trăești pe malul sting al rîului ce curge totdeauna turbure, ca și viața celor printre cari își face cursul, pe tine te doresc mult și pe această cale îți trimit un »servus« amical. Nu uita că în chrisovul ultim cerutam »intuncimi« dela tine, dar' acele... intuncimi au rămas până astăzi. Și se apropie timpul pe când spuneai că cutremurase-vor din temelie zidurile nou edificare și despre cutremur n-am mai auzit nimic. Nu cumva a rămas până când după zisa lui Falb, se va cutremura și potopi întreg globul terestru prin Noemvrie a. c. — Mai văzută pe st... poc? Adio și să auzim de bine, al tîu

st... pescu.

POSTA REDACȚIEI.

D-lui I. F. în Cetea, pe anul trecut mai restai cu 1 fl. 50 cr.

D-lui N. Voina: E cam slabă doina.

D-lui M. R. în B. Legenda trimisă o cunoaște fiecare creștin din evangeliile ce se cetesc în Dumineci și sərbători. Attele publicăm bucuos dacă ne scrieți.

D-lui T. P. în Suligete. Am primit suma de 1 fl. 50 cr., 1 fl. a fost însă rest de pe anul trecut.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu.

APEL

trimis învățătorilor gr.-or. din ppresb. Mercurei.

Onor. Dle

„Foaia Pedagogică“ din Sibiu este singurul organ de specialitate al învățătorului român din patrie. Cu toate aceste atât materialicește, cât și moralicește este de tot slab spriginit din partea noastră.

Din această cauză subsemnatul birou, înțelegând, că D-Ta nu ești prenumărat la această foaie, ceea-ce nu poate fi demn din partea unui învățător român, Te îndeamnă ca s'o abonezi fără amănare.

Prețul de abonament pe an e 3 fl., pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.

Despre îndeplinirea acestei recercări se așteaptă răspunsul D-Tale până la 31 I. c.

Poiana, la 10 Ianuarie 1899.

Biroul reuniunii învățătoresți din protopresbiteratul Mercurei.

Ilie Georgescu,
președinte.

Nic. Simulescu,
secretar.

FEL DE FEL

O comoară găsită. Biserica Sf. Antoniu din Kiew, renovându-se, în urma săpăturilor făcute s'a găsit sub padiment, într'o scorbură, niște vase de metal pline cu bani de aur și argint. Dintre aceștia cei mai mulți sunt de pe timpul regelui polon Sigismund III. S'a aflat între bani și o medalie de aur foarte mare de pe timpul Țarului Petru-cel-mare, dela 1702. Chiar și unele documente s'au găsit, din cari reese, că comoara aceea a fost ascunsă de metropolitul Roman Kopia la 1731. Cu totul s'au găsit 1100 taleri de aur și 10.000 taleri de argint. De sine înțeles, că toți acești bani sunt proprietatea bisericii.

O loterie originală. Vre-o câțiva ani sunt, de când un tinăr american a avut originala idee de a se pune la loterie. Prospectele au fost publicate cu multă îngrijire în coloanele unui mare ziar american și lotul câștigător era astfel expus: Un tinăr de 25 ani, blond, de o sănătate robustă și de o tornură elegantă. Nu are avere; nu posedă decât 2000 de dolari rentă, ceea-ce este puțin pentru un Yankeu. Jurnalul, care luase atacerea în grija sa, a trebuit după un scurt timp, să îndoiască numărul biletelor, căci dintr'un capăt la celălalt al Statelor-Unite se vindeau biletele ca pâna cea caldă; s'au făcut premii și în câteva zile toate tinerele și chiar Missele cele mai bătâne și-au procurat câte un bon de măritat. Din nefericire, posesoara biletului câștigător era o femeie de vre-o 50 ani. Ea își trecu biletul unei amice, în schimbul unei prime de 50 de dolari. De acum începe farmecul acestei istorii. Tinera fată care locuia tocmai la Far-West, a trebuit să facă un voiagiu de 4000 kilometri, pentru a-și reclama câștigul lotului, și când sosi, care nu-i tu mirarea, când în loc de soț se întâlnescă față în față cu propriul ei — frate, despre care nu știa nimic de mult timp. Ea se îmbolnăvi numai decât de ciudă.

Mulțumită publică.

Rog cu tot respectul on. redacțiune, ca să dea publicității, în numărul proximal »Revistei« noastre, următoarea dare de seamă:

Cu ocasiunea seratei teatrale, arangiată la 9/21 Ianuarie 1899 pentru prima-dată aici cu fiii poporului nostru plugar din loc, au încurs peste tot cu suprasolviri cu tot 77 fl. 40 cr.

Din aceștia, substrăgându-se speșele avute cu proiectata și interzisa serată teatrală din presara lui »3/15 Maiu« 1898, în sumă de 16 fl. 82 cr., precum și cele avute la ocasiunea seratei cu datul de sus, în sumă de 48 fl. 50 cr., rezultă un venit curat de 12 fl. 8 cr., cari s'au și dat destinațiunii.

Intru promovarea scopului, urmărit prin această serată, au binevoit a suprasolvi următorii: Dl Dr. Aurel Muntean, adv. 4 fl. 30 cr., dl Dr. Iustin Colbasi, 1 fl. 30 cr., dl Adam Basarabă, teolog 30 cr., dl N. Tanase, conceptist 20 cr., d-șoara Marița Onofreiu 25 cr., în total 6 fl. 35 cr.

Primească deci preestimații și stimata și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumiri pentru binevoitorul sprigin, dat școalei noastre.

Orăștie, la 12/24 Ianuarie 1899.

Const. Baicu,
inv. dir.

Notiță Literară.

„Moda Ilustrată“ ce apare în București, e din ce în ce mai bună, mai plăcută, mai vrednică să o aibă femeile române. Atât tipurile de haine pentru dame cât și cuprinsul literar, este bogat și ales. A se cere la București (Strada Sărandar Nr. 11.)

CALINDARUL SĂPTĂMĂNEI

Zilele Călindarul vechiu Călindarul nou

Dum. celor 10 Iepoși ev. Luca c. 17, gl. 1, v. 1.

Dum.	17 C. Antonie	29 Francisc
Luni	18 P. Atanasie	30 Martina
Marti	19 C. Macarie	31 Petru Nol
Merc.	20 † C. Eutimie	1 Febr. Ignat.
Joi	21 C. Maxim	2 † Int. Dlui
Vineri	22 A. Timoteiu	3 Blasiu
Sămb.	23 M. Clement	4 Veronica

Din public.

— Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea. —

Für die innige Theilnahme, bei dem unersetzlichen Verluste, der uns durch den Heimgang unserer lieben

IRENE

betroffen, für die ausserordentlich zahlreichen und schönen Kranzspenden sind wir ausser Stande jederm einzeln unseren Dank auszusprechen. — Wir bitten also auf diesem Wege jedermann unseres herzlichsten Dankes versichert zu sein.

Broos, am 23. Januar 1899.

Familie Binder. Familie Eötvös.

Tuturor acelor prea st. d-ni și d-ne, cari au binevoit a lua parte la înmormântarea neuitatei și scumpei noastre

IRENE

precum și acelora, cari ni-au onorat cu punerea de cununi pe sicriu, neputându-le altcum mulțumi, le exprimăm pe calea aceasta cele mai sincere mulțumiri.

Orăștie, 23 Ian. n. 1899.

Familia Binder. Familia Eötvös.

Szám 526—1898.

(462) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírótság 1898. évi Sp. 205/3 számú végzése következtében Dr. Moldovan Silvius ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénzüintézet javára özv. Kázán Petruné és Treptes Nikolae ellen 41 frt s jár. erejéig 1898. évi október hó 6-án fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 356 frtra becsült disznok és szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. jbiróság V. 261/2 1898. számú végzése folytán 41 frt tőkekövetelés, ennek 1895. évi november hó 3. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 36 frt 96 kr. bíróság már megállapított költségek erejéig Mádán özv. Kázán Petruné és Treptes Nikolae házána' leendő eszközlésére 1899. évi január hó 30. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Algyógyon, 1899. évi január hó 20. napján.

Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 1024—1898 kir. végreh.

(463) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírótság V. II. 391—1898. számú végzése folytán Dr. Moldovan Silvius helybeli ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénzüintézet mint alap és felülfoglaltatók javára Popovits Nicolae és társai szerekai lakosok ellen 200 frt tőke, ennek 1896. évi március hó 2-ik napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 45 frt 10 kr. és árverés kitűzési 2 frt 80 kr. költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 641 frtra becsült ökrök, tehén, borju, kukoricza, szekér és szénából álló ingóságok, nyilvános árverés utján eladtnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak V. II. 391/2—1898. polg. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen Szerekán adósok laká-án leendő eszközlésére

1899. évi február hó 13-ik napján délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében csakis készpénz mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint léssen kifizetendő.

Kelt Szászvároson, 1899. évi január hó 25. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 445—1898.

(468) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírótság 1897. évi 7407—97. számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénzüintézet javára Kazan Iuon I. Kazan és Treptes Nicolae ellen 20 frt 20 kr. s jár. erejéig 1898. évi szeptember hó 14-én fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 315 frtra becsült szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. jbiróság V. 256/2/1898. számú végzése folytán 20 frt. 20 kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi június hó 7. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 32 frt 22 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Mada községben Kázán Iuon I. Kázán és t. házána' leendő eszközlésére 1899. évi február hó 3. napjának délelőtti 12. órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Algyógyon, 1899. ján. hó 20-án.

Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 600—1898.

(464) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy az algyógyi kir. járásbírótság 1898. évi Fh. 532 számú végzése következtében Herzlinger Elekán javára Mumata Ioszf ellen 15 frt 91 kr. s jár. erejéig 1898. évi október hó 5-én fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 310 frtra becsült szarvasmarhák és kukoriczából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. jbiróság Fh. 532—1898. számú végzése folytán 15 frt 91 kr. tőkekövetelés, és eddig összesen 9 frt 70 kr. bíróság már megállapított költségek erejéig Algyogy alfun alperes házána' leendő eszközlésére 1899. évi január hó 28. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Algyogyon, 1899. január hó 18-án.
Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 18—1899.

(465) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a lembergi kir. járásbírótság 1898. évi Ch. 910/3. számú végzése következtében Schönvetter Ignác lembergi lakos javára Botean Luka, Truka Ioszf és Mumata Ioszf ellen 45 frt s jár. erejéig 1898. évi október hó 17-én fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 380 frtra becsült kukoricza és szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. jbiróság V. 186/2—1898. számú végzése folytán 45 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi január hó 24. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 10 frt 93 kr. bíróság már megállapított költségek erejéig Algyogy alfun alperesek házána' leendő eszközlésére 1899. évi február hó 1. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Algyogyon, 1899. január hó 21-én.

Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

„Minerva“ institut tipografic

Orăștie, (Szászváros) Strada Berăriei Nr. 8.

Efectuește tot soiul de lucrări apartinătoare artei tipografice.

Bancă generală de asigurare.

CES. REG. PRIVIL.

ASSICURAZIONI GENERALI

Fondată în 1831.

IN TRIEST

Fondată în 1831.

Fond de garanță: 143,645.142'28 Coroane.

Asigurează pe lângă condițiunile cele mai favorabile:

Pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe casul morții și pentru termine fixate de zestre și rente.

În contra pericolului de foc și exploziune, clădiri de orice fel, mărfuri, produse pe câmp, mobilii, precum și în contra grindinei, cu un cuvânt tot felul de nenorociri ce ar putea omul întâmpina în viața sa.

Representant pentru Orăștie și giur:

IOAN I. VULGU.

(441) 3—10